

مدل معادلات ساختاری رابطه گرایش به استفاده از داروهای نیروزا در ورزشکاران بدنسازی شهر تهران براساس خودکارآمدی، تصویر بدنی و تلقین پذیری با میانجی گری انگیزش موفقیت

سعید شاکری^۱، حسین ابراهیمی مقدم^۲، خدیجه ابوالعالی^۳

Structural modeling of the relationship between the tendency to use recreational drugs among bodybuilders in tehran based on self-efficacy, body image, inclusiveness, and mediating success motivation

Saeed Shakeri¹, Hossein EbrahimiMoghaddam², KhadijehAbualmaali³

چکیده

زمینه: مطالعات متعددی به بررسی عوامل گرایش به استفاده از داروهای نیروزا و بررسی خودکارآمدی، تصویر بدنی و تلقین پذیری ورزشکاران پرداخته‌اند. اما پیرامون تبیین مدل معادلات ساختاری رابطه گرایش به استفاده از داروهای نیروزا در ورزشکاران بدنسازی براساس خودکارآمدی، تصویر بدنی و تلقین پذیری با میانجی گری انگیزش موفقیت شکاف تحقیقاتی وجود دارد. **هدف:** تبیین مدل معادلات ساختاری رابطه گرایش به استفاده از داروهای نیروزا در ورزشکاران بدنسازی شهر تهران براساس خودکارآمدی، تصویر بدنی و تلقین پذیری با میانجی گری انگیزش موفقیت بود. **روش:** از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل کلیه ورزشکاران رشته بدنسازی باشگاه‌های شهر تهران در سال ۹۷ بود، تعداد ۶۰۰ نفر به روش تصادفی به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار عبارتند از: پرسشنامه تلقین پذیری محقق ساخته (۱۳۹۸)، پرسشنامه تصویر بدنی (برون، کش و میکولکا، ۱۹۹۰): پرسشنامه ادراک از موفقیت (رابرتز، ترشو و بلاگی، ۱۹۹۸)، پرسشنامه خودکارآمدی (شوارزر و جروسالم، ۱۹۸۱)، پرسشنامه گرایش به مواد نیروزا (حبیبی و همکاران، ۱۳۹۵). داده‌ها با مدل معادلات ساختاری و آزمون اثر میانجی تحلیل شد. **یافته‌ها:** بین خودکارآمدی و تصویر بدنی با گرایش به استفاده از مواد نیروزا رابطه منفی و معنی‌داری وجود داشت، بین تلقین پذیری و گرایش به استفاده از مواد نیروزا رابطه مثبت و معنی‌داری وجود نداشت، بین تلقین پذیری و گرایش به استفاده از مواد نیروزا رابطه معنی‌داری وجود نداشت. بین تصویر بدنی و تلقین پذیری با انگیزش موفقیت رابطه مثبت و معنی‌داری وجود داشت ($P < 0/01$)، بین انگیزش موفقیت و گرایش به استفاده از مواد نیروزا رابطه منفی و معنی‌داری وجود نداشت و بین خودکارآمدی و انگیزش موفقیت رابطه منفی و معنی‌داری وجود داشت ($P < 0/05$). **نتیجه‌گیری:** نمی‌توان بر اساس خودکارآمدی، تصویر بدنی و تلقین پذیری گرایش به استفاده از مواد نیروزا را تبیین کرد.

واژه کلیدها: خودکارآمدی، تصویر بدنی، تلقین‌پذیری، گرایش به استفاده از مواد نیروزا، انگیزش موفقیت

Background: Numerous studies have investigated the factors affecting the use of narcotic drugs and examining athletes' self-efficacy, body image and persuasion. But regarding the Explanation of structural equation models, there is a relationship between the tendency to use narcotic drugs in bodybuilding athletes based on self-efficacy, body image, and visibility mediated by the motivation to succeed in the research gap. **Aims:** The aim of this study was to explain the structural equation modeling relationship between the tendency to use narcotic drugs in bodybuilding athletes in Tehran based on self-efficacy, body image and visualization with mediating motivation for success. **Method:** It was a correlation type. The statistical population consisted of all bodybuilding athletes of Tehran city clubs in the year 97, 600 were selected randomly. The tool consisted of: Researcher-made Visibility Inventory (1398), Body Image Questionnaire (External, Cache & Mikulka, 1990): Perceptions of Success Questionnaire (Roberts, Tersch, & Blaggy, 1998), Self-efficacy Questionnaire (Schwarzer & Jerosalem, 1981), Nirosan Content Inventory (Habibi et al., 2016). Data were analyzed using structural equation modeling and mediation effect test. **Results:** There was a significant negative relationship between self-efficacy and body image with the tendency to use inert substances, there was no significant relationship between indulgence and tendency to use inert substances, between indulgence and tendency to use There was no significant relationship between narcotic substances. There was a positive and significant relationship between body image and visibility with motivation for success ($P < 0/01$), there was no significant negative relationship between motivation for success and tendency to use narcotic substances, and between self-efficacy and motivation for success. There was a significant negative ($P < 0/05$). **Conclusions:** Based on self-efficacy, body image and visualization tendency to use inert substances cannot be explained. **Key Words:** Self-efficacy, body image, visibility, tendency to use inert substances, success motivation

Corresponding Author: hem_psy@yahoo.com

^۱ دانشجوی دکتری، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، تهران، ایران

^۱ PhD Student, Department of Psychology, Islamic Azad University Brancheof Rodehen, Tehran, Iran

^۲ دانشیار، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

^۲ Associate Professor, Department of Psychology, Islamic Azad University Branche of Rodehen, Tehran, Iran (Corresponding Author)

^۳ دانشیار، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، تهران، ایران

^۳ Associate Professor, Department of Psychology, Islamic Azad University Branche of Rodehen, Tehran, Iran

مقدمه

کند. براساس این نظریه افراد در یک نظام علیت سه جانبه برانگیزش و رفتار خود اثر می‌گذارند. خودکارآمدی یکی از مؤثرترین سازه‌های روانشناختی است که بر تلاش برای دست یابی به موفقیت اثر می‌گذارد (فلتز، شورت و سولیوان، ۲۰۱۵). گولد و همکاران (۱۹۹۹)؛ به نقل از مونرو، هال فیشبرن، ۲۰۱۶) دریافتند که خودکارآمدی از میان عوامل مؤثر بر عملکرد ورزشکاران ایالات متحده، دارای رتبه نخست است. اصطلاح خودکارآمدی، باوری است که شخص را قادر به اجرای موفقیت‌آمیز تکلیفی ویژه برای رسیدن به نتیجه‌ای معین می‌سازد. البته انتظار خودکارآمدی نباید با انتظار پیامد اشتباه گرفته شود. انتظار پیامد به عنوان باوری تعریف می‌شود که در آن رفتاری معین منجر به پیامدی معین می‌شود و از سوی دیگر، خودکارآمدی، باوری است که در آن توانایی شخص به طور موفقیت‌آمیزی رفتاری را ایجاد می‌کند (کارشکی، خرازی، اژه‌ای و قاضی طباطبایی، ۱۳۹۳).

جلیلیان و همکاران (۱۳۹۱) و چان و دیموک (۲۰۱۵) هر کدام در تحقیقات خود به این نتیجه رسیدند که خودکارآمدی افراد می‌تواند در مصرف و استفاده از داروهای نیروزا و تمایل به استفاده تأثیر و رابطه وجود دارد.

یکی دیگر از عوامل روانشناختی که می‌تواند بر گرایش ورزشکاران به استفاده از مواد نیروزا تأثیر داشته باشد «تصور بدنی» ورزشکاران از خود است. به عقیده اسمیت هر شخص یک تصویر ذهنی از بدن خودش دارد که اصلی‌ترین عنصر سازنده شخصیت اوست که ممکن است فکر کند لاغر، چاق، کوتاه، بلند یا چیزی بین آنهاست. تصویر بدنی عبارتست از کلیه برداشتهایی که شخص از خودش و تصوراتی که دیگران نسبت به او دارند. گورمن اظهار داشته که تصویر بدنی، تفکری ذهنی است که یک شخص در هر لحظه از بدن خود دارد. به عقیده میلر، مورفی و باس، آگاهی از بدن و قابلیت‌های آن از سه جنبه مطرح می‌شود. اولین سطح آن آگاهی از کل بدن است که شامل احساس ذهنی هر فرد از ظاهر خود است. دومین سطح آن، آگاهی درونی از بدن و اعمال آن است. یعنی آگاهی از احساسات اندام‌های داخلی که قابل مشاهده نیستند. سومین سطح آگاهی مربوط به قابلیت‌های بدنی است که شامل ارزشیابی ذهنی از توانایی بدنی جهت رسیدن به اهداف بدنی است که فرد برای خود

ورزش به عنوان پدیده اجتماعی، شیوه زندگی بسیاری از مردم جهان را به طرق فیزیکی، اقتصادی، آموزشی، سیاسی و اجتماعی و روانی متأثر ساخته است. گسترش روز افزون ورزش سبب شده که مرزهای جغرافیایی، نژادی، قومی، سیاسی و عقیدتی را در نوردد. یکی از این قواعد و هنجارهای که به طور مکرر توسط ورزشکاران نقض می‌شود گرایش به استفاده از داروهای نیروزا و دوپینگ می‌باشد (وادا، ۲۰۰۹). امروزه واژه‌ی دوپینگ بطور انحصاری اشاره به استفاده از روش‌ها و مواد افزایش‌دهنده عملکرد در رقابت ورزشی چه به منظور افزایش و چه حفظ عملکرد دارد (پتروزی، ۲۰۰۲). در ورزش مدرن، دوچرخه سواران، بدنسازان و شناگرهای مسافت‌های طولانی، همواره نخستین مظنون‌های دوپینگ می‌باشند (دونوهویی و جانسون، ۱۹۸۶). در زمینه استفاده از مواد نیروزا در ورزش نمونه‌ها بی‌شمار هستند. همچنین مواد افزایش‌دهنده عملکرد بطور آزادانه و نامحدود برای قرن‌ها در ورزش مورد استفاده قرار گرفته است. کمیته بین‌المللی المپیک، دوپینگ را به عنوان استفاده از مواد و تکنیک‌ها به هر شکل یا کمیت نامعمول یا غیرطبیعی برای بدن با نیت کلی رسیدن به افزایش مصنوعی و غیر شرافتمندانه کارآیی در رقابت تعریف نموده است (حلب‌چی، ۱۳۹۶).

امروزه در دنیای ورزش تمرین و ممارست جسمانی مکرر به عنوان تنها عامل کلیدی و اصلی موفقیت محسوب نمی‌شود. به نظر می‌رسد علاوه بر توانایی‌های جسمانی و تاکتیکی و مهارت‌های تخصصی، توانمندی و ویژگی‌های روانشناختی بدون تردید از عوامل مؤثر بر پیشرفت ورزشی می‌باشد (هانین، ۲۰۱۴). ویژگی‌های روانشناختی ورزشکاران نقش به‌سزایی را در گرایش یا عدم گرایش آنها به مواد نیروزا ایفا می‌کند. یکی از این ویژگی‌ها، «خودکارآمدی» است. مفهوم خودکارآمدی از نظریه شناخت اجتماعی آلبرت بندورا^۱ (۱۹۹۷) روانشناس مشهور مشتق شده که باورها و قضاوت‌های فرد به توانایی‌های خود در انجام وظایف و مسئولیت‌ها اشاره دارد. نظریه شناخت اجتماعی مبتنی بر علی‌الگوی سه جانبه رفتار، محیط و فرد است. این الگو به ارتباط متقابل بین رفتار، اثرات محیطی و عوامل فردی (عوامل شناختی، عاطفی و بیولوژیکی) که به ادراک فرد برای توصیف روانشناختی اشاره دارد، تأکید می‌

^۱. Albert Bandura

یکی دیگر از موضوعات مهم روانشناسی ورزش که در عملکرد ورزشکاران مؤثر است، انگیزش می‌باشد. انگیزش ساختاری است فرضی که برای توصیف نیروهای درونی و بیرونی به کار می‌رود و نیت، جهت، شدت و پایداری رفتار را ایجاد می‌کند (واعظ موسوی، ۱۳۹۲). در واقع انگیزش عامل اصلی تلاش و تقویت رفتارهای ارادی انسان برای رسیدن به هدف است. انگیزش پیشرفت یکی از انواع انگیزش است که در حیطه روانشناسی ورزش از اهمیت خاصی برخوردار است. به نظر می‌رسد انگیزش پیشرفت بر بسیاری از رفتارها، افکار و احساسات از جمله انتخاب نوع فعالیت، تلاش برای پیگیری اهداف و پشتکار به دنبال مواجهه با شکست تأثیر دارد (یو و کیم، ۲۰۱۴). انگیزش موفقیت، به صورت نیرویی است که باعث تلاش، مسئولیت‌پذیری بیشتر، اشتیاق برای ورود به میدان و برخورداری از خصوصیت رقابت جویی بالا را نمایان می‌سازد. ورزشکاری که از انگیزه‌ی موفقیت برخوردار هستند، از سرمایه‌ی عظیمی، در استمرار تلاش و تمرین برای مسابقه سود می‌برد در حالی که افراد با انگیزش موفقیت پائین در شرایط رقابتی از عملکرد خود لذت نمی‌برد (ایچاس و کرین، ۱۹۹۳).

تحقیقات اسلامی و همکاران (۱۳۹۶)، محمدی و دفتری اکبان (۱۳۹۶)، آلن و همکاران (۲۰۱۷)، میشیزاکی و همکاران (۲۰۱۷) به نقل از اسلامی و همکاران (۱۳۹۶)، ادموند (۲۰۱۵) و بندورا (۱۹۸۶) نشان می‌دهد که بین خودکارآمدی و انگیزش و انگیزش موفقیت افراد رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. همچنین تیرگی و همکاران (۱۳۹۶) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که بین خودکارآمدی و انگیزش رابطه معناداری وجود ندارد.

سالار و همکاران (۱۳۹۵)، عابد و کشاورز (۱۳۹۵) و فلاح‌زاده (۱۳۹۳) در تحقیقات خود به این نتایج رسیدند که تصویر بدنی و انگیزش پیشرفت و موفقیت ارتباط معناداری وجود دارد.

لیوگو (۲۰۱۴) در پژوهش خود نشان داد که بین انگیزش موفقیت و دوپینگ و استفاده از داروها غیرمجاز رابطه معنی‌داری وجود ندارد. همچنین بارکوکیسیس و همکاران (۲۰۱۱) در تحقیقی نشان دادند که بین نیم‌رخ‌های مختلف انگیزشی و استفاده از مواد ممنوعه و قصد در آینده ارتباط معنی‌داری وجود دارد.

در نظر گرفته است. این سطح با واژه «خودکارآمدی» در ارتباط است. سرافینو^۱ (۲۰۱۶) در تحقیقات خود به این نتیجه رسید چگونگی تفسیر تصویر بدنی در ورزشکاران تازه وارد به تیم‌های بزرگ ورزشی بر خودکارآمدی آنها تأثیرگذار است و می‌تواند عملکرد حرفه‌ای آنها را تحت تأثیر قرار دهد.

زالی و دیا (۲۰۱۴)، لیوگو (۲۰۱۴)، رایت و همکاران (۲۰۰۰)، رانندال و همکاران (۲۰۰۲) و کوموروسکی و همکاران (۱۹۹۲) در تحقیقات خود در زمینه تأثیر تصویر بدنی بر استفاده از داروهای نیروزا و دوپینگ به این نتیجه رسیدند که بین آنها رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد و افرادی که از بدن خود تصویر نامناسب‌تری دارند بیشتر به سوی استفاده از داروهای نیروزا تمایل دارند. روانشناسان برای بهبود کنترل عوامل روانی مؤثر بر یادگیری و اجرای مهارت ورزشی در تمرین و مسابقه از فنون مختلفی استفاده می‌کنند. روانشناسان در تمام سطوح از روش‌های روانشناختی مانند کنترل هیجان، تصویرسازی ذهنی، هدف‌چینی، بازداری تفکر، تلقین‌پذیری، تمرکز و افزایش اعتماد به نفس کمک می‌گیرند تا ورزشکاران را در اجرای بهتر یاری نمایند. روشی که به تازگی مورد توجه محققین روانشناس ورزشی قرار گرفته، مطالعه اثرات هیپنوتیزم و تلقین‌پذیری بر عملکرد و یادگیری ورزشکاران می‌باشد. استفاده کاربردی از هیپنوتیزم و تلقین‌پذیری به مرور زمان جایگاه خویش را در تمرینات و صحنه رقابت‌های ورزشی پیدا کرده است. وقتی ورزشکار در حالت هیپنوتیزم و تلقین‌پذیری قرار دارد، افزایش تمرکز، به وجود آمدن حالت جذب و خلسه، انفکاک و کاهش آگاهی از محیط و همچنین داشتن تلقین‌پذیری برای وی ایجاد می‌شود. چنانچه ورزشکار در این حالت به درستی هدایت شود، می‌تواند افزایش بهبود عملکرد را تجربه نماید (خانقشلاقی، ۱۳۹۳). تلقین به معنی لقاء یک حالت یا رفتار، یک کلام به خود یا کسی دیگر است. انسان موجودی است که به سادگی تحت تأثیر چیزهایی که در ورای ضمیر خود آگاه او وجود دارد، قرار می‌گیرد و به طور خودکار سعی می‌کند که خود را با تصویر کلیشه‌ای یا «نوعی» که به او عرضه می‌شود هماهنگ سازد، به ویژه اگر دقیقاً آگاهی نداشته باشد که چیست. به این جهت است که نقش تلقین‌پذیری را می‌توان در گرایش ورزشکاران به داروهای نیروزا مورد بحث قرار داد (مارلین، ۲۰۱۳).

^۱. Serafino

است (خیلی کم ۱ الی خیلی زیاد ۵). در این پرسشنامه برای بدست آوردن امتیاز کل، امتیازات مربوط به تک تک سؤالات را با هم جمع می‌شوند. در پژوهش حاضر جهت بررسی روایی پرسشنامه هم از روایی محتوایی و هم روایی سازه (تحلیل عاملی) استفاده شد. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی ($KMO=0/89$ ، کروییت بارتلت $(\chi^2: 6951, sig: 0/0001)$ نشان داد که داده‌های و مقدار روایی مناسب بود. همچنین نتایج شاخص‌ها برازش مدل تحلیل عاملی تأیید نشان داد در کل شاخص‌های برازش مدل نشان دهنده‌ی برازش داده‌ها با مدل بود (مقدار χ^2 با مقدار $123/40$ و درجه آزادی ۵۱ و $GFI=0/93$ ، $sig=0/0001$ ، شاخص برازندگی χ^2/df با مقدار $2/42$ ، $RMSEA=0/06$ ، $NFI=0/88$ ، $CFI=0/92$ ، $AGFI=0/90$ ، همچنین مقدار پایایی با استفاده از روش آلفای کرونباخ پرسشنامه تلقین‌پذیری برابر $0/88$ بود که نشان‌دهنده‌ی مطلوب و مناسب بودن مقدار پایایی پرسشنامه بود.

پرسشنامه تصویر بدنی (برون، کش و میکولکا، ۱۹۹۰): پرسشنامه تصویر بدنی مورد استفاده، پرسشنامه BSRQ جهت اندازه‌گیری تصویر بدنی می‌باشد. این پرسشنامه شامل ۶۸ ماده است و جهت ارزیابی نگرش فرد درباره ابعاد مختلف ساختار تصویر بدنی طراحی شده است. پرسشنامه چند بعدی نگرش فرد در مورد تصویر بدنی خود دارای سه مقیاس به شرح ذیل می‌باشد: پرسشنامه مربوط به خود، مقیاس رضایت از بخش‌های مختلف بدنی BASS و مقیاس مربوط به نگرش فرد درباره وزن. روایی بخش‌های اصلی پرسشنامه توسط برون، کش و میکولکا (۱۹۹۰) مورد بررسی قرار گرفته و تأیید شده است. روایی این پرسشنامه توسط بهرام و شفیع‌زاده (۱۳۸۳) مطلوب گزارش شده است. در پژوهش جهت تعیین روایی از روایی سازه، تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد که نتایج نشان‌دهنده‌ی برازش داده‌ها با مدل بودند (مقدار χ^2 با مقدار $6338/52$ و درجه آزادی ۲۲۷۴ و $GFI=0/94$ ، $sig=0/0001$ ، شاخص برازندگی χ^2/df با مقدار $2/79$ ، $RMSEA=0/07$ ، $NFI=0/87$ ، $CFI=0/92$ ، $AGFI=0/93$ ، $GFI=0/94$ ، برون، کش و میولکا (۱۹۹۰) پایایی پرسشنامه را $0/81$ گزارش شد. همچنین کش و همکاران (۱۹۸۶) پایایی پرسشنامه را $0/89$ گزارش نمودند. احمدزاده ابادری (۱۳۹۵) پایایی پرسشنامه را با استفاده از روش آلفای کرونباخ $0/83$ گزارش نموده است. در

با توجه به اینکه در کشور ما پژوهش‌های اندکی در زمینه بررسی و تأثیر متغیرهای روانشناختی بر گرایش ورزشکاران بویژه ورزشکاران بدنساز انجام شده است لذا پژوهش پیش‌رو به دنبال تبیین الگوی ساختاری رابطه گرایش ورزشکاران به داروهای نیروزا براساس خودکارآمدی، تصویر بدنی و تلقین‌پذیری با میانجی‌گری انگیزش پیشرفت در ورزشکاران است. با توجه به مطالبه بیان شده سؤال اساسی پژوهش حاضر این می‌باشد که آیا بین گرایش به استفاده از داروهای نیروزا در ورزشکاران بدنسازی شهر تهران براساس خودکارآمدی، تصویر بدنی و تلقین‌پذیری با میانجی‌گری انگیزش موفقیت رابطه وجود دارد؟

روش

روش پژوهش از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل کلیه ورزشکاران در رشته بدنسازی باشگاه‌های بدنسازی شهر تهران در سال ۱۳۹۷ بود که از بین ۲۲ باشگاه بدنسازی تعداد ۶۰۰ نفر به روش تصادفی به عنوان نمونه انتخاب شدند. ملاک ورود به پژوهش عبارت بود از، رضایت آگاهانه جهت شرکت در پژوهش - سواد خواندن و نوشتن داشته باشند و افرادی که حداقل دوسال از فعالیتهای بدنسازی باشگاه‌های بدنسازی گذشته باشد، ملاک‌های خروج از پژوهش نیز عدم تمایل به ادامه شرکت در پژوهش بود. روش اجرا بدین ترتیب بود که بعد از هماهنگی لازم با سازمان ورزش و جوانان تهران، اجرای پژوهش شروع شد. بدین ترتیب که فراخوانی به سازمان ورزش و جوانان پیرامون انجام پژوهش داده شد، سپس باشگاه‌های بدنسازی که تمایل به همکاری در پژوهش را داشتند اعلام آمادگی کردند، که ۶۰۰ نفر از ورزشکاران که ملاک‌های ورود به پژوهش را داشتند به عنوان نمونه انتخاب و به پرسشنامه‌های پژوهش پاسخ دادند. به منظور رعایت اصول اخلاقی در مورد محرمانه بودن اطلاعات به نمونه‌های پژوهش اطمینان داده شد. بدین ترتیب داده‌های مورد نیاز جمع‌آوری و در نهایت با استفاده از نرم‌افزار AMOS و روش بارون و کنی برای بررسی اثر میانجیبه تحلیل یافته‌ها پرداخته شد.

ابزار

پرسشنامه تلقین‌پذیری: در پژوهش حاضر جهت سنجش و اندازه‌گیری متغیر تلقین‌پذیری از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده است. این پرسشنامه دارای ۱۲ سؤال و هدف آن ارزیابی میزان تلقین‌پذیری در افراد بود. طیف پاسخ‌دهی آن از نوع لیکرت پنج گزینه‌ای

روایی همگرا مورد بررسی قرار دادند. در این پژوهش جهت تعیین روایی از روایی سازه، تحلیل عاملی تأییدی استفاده شده که نتایج نشان‌دهنده‌ی برازش دادها با مدل بودند (χ^2 با مقدار ۶۰/۳۲ و درجه آزادی ۳۵ و $\text{sig} = ۰/۰۰۰۱$ ، شاخص برازندگی χ^2/df با مقدار ۱/۷۳، $\text{GFI} = ۰/۹۳$ ، $\text{AGFI} = ۰/۹۰$ ، $\text{CFI} = ۰/۹۰$ ، $\text{NFI} = ۰/۸۱$ ، $\text{RMSEA} = ۰/۰۷$). شوارزر و هالم (۲۰۰۸) آلفای کرونباخ ۰/۸۶ را در نمونه‌ای از آلمان و ۰/۸۷ را برای نمونه‌ای در سوریه گزارش کرده‌اند. ضریب آلفای کرونباخ این مقیاس در کانادا ۰/۸۸، کاستاریکا ۰/۸۱، آلمان ۰/۸۱، برتانی ۰/۸۸، فرانسه ۰/۸۲، ایران ۰/۸۵، اسپانیا ۰/۸۴، ژاپن ۰/۹۱، کره ۰/۸۵، اندونزی ۰/۷۹ و هند ۰/۷۵ گزارش شده است (شوارزر و همکاران، ۱۹۹۷). دلاور و همکاران (۱۳۹۲) پایایی مقیاس خودکارآمدی عمومی با استفاده آلفای کرونباخ، ۰/۸۷ گزارش نمودند. در پژوهش حاضر مقدار آلفای کرونباخ ۰/۹۳ به دست آمد.

پرسشنامه گرایش به مواد نیروزا (حبیبی و همکاران، ۱۳۹۵): این پرسشنامه دارای ۹ مؤلفه (عدم آگاهی، رسانه، همرنگی، هیجان خواهی، در دستری بودن، افزایش عملکرد، نقش مربی، مدیران و کارکنان باشگاه‌ها و عدم نظارت مسئولین) و در مجموع ۶۱ سؤال است. حبیبی و همکاران (۱۳۹۵) پایایی این پرسشنامه را ۰/۸۰ گزار نمودند و جهت تعیین روایی از روایی سازه استفاده نمودند. در این پژوهش جهت تعیین روایی از روایی سازه، تحلیل عاملی تأییدی استفاده شده که نتایج نشان‌دهنده‌ی برازش دادها با مدل بودند (χ^2 با مقدار ۴۲۵۰/۴۰ و درجه آزادی ۱۸۳۳ و $\text{sig} = ۰/۰۰۰۱$ ، شاخص برازندگی χ^2/df با مقدار ۲/۴۵، $\text{GFI} = ۰/۹۵$ ، $\text{AGFI} = ۰/۹۱$ ، $\text{GFI} = ۰/۹۳$ ، $\text{CFI} = ۰/۸۶$ ، $\text{NFI} = ۰/۸۶$ ، $\text{RMSEA} = ۰/۰۷$). در این پژوهش مقدار آلفای کرونباخ ۰/۸۸ نشان دهنده‌ی پایایی مناسب پرسشنامه گرایش به مواد نیروزا بود.

یافته‌ها

در پژوهش حاضر جهت بررسی فرضیه‌های پژوهش از روش میانجی از شیوه باورن و کنی استفاده شده است. شیوه استفاده از روش باورن و کنی در نمودار و جدول زیر ارائه شده که در این پژوهش از سه مدل اثرات مستقیم، غیرمستقیم و اثر میانجی استفاده شده است. جدول ۲ نتایج شاخص‌های برازش را در سه مدل مورد استفاده در پژوهش را نشان می‌دهد.

این پژوهش مقدار آلفای کرونباخ ۰/۸۹ نشان‌دهنده‌ی پایایی مناسب پرسشنامه تصویر بدنی بود.

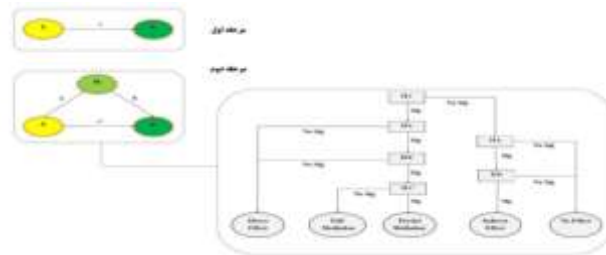
پرسشنامه ادراک از موفقیت (رابرتز، ترشو و بلاگی، ۱۹۹۸): این پرسشنامه شامل ۱۲ سؤال بود که با مقیاس پنج ارزشی لیکرت از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم سنجیده می‌شود. این پرسشنامه دو خرده مقیاس تکلیف‌گرایی و خودگرایی را مورد سنجش قرار می‌دهد. برای تفسیر پرسشنامه نمره‌های هر فرد را جمع می‌شود. اعتباریابی این مقیاس با روش اعتباریابی ملاکی با پرسشنامه دولا و نیکرلز (۱۹۹۲) مطلوب گزارش شده است. کجیاف نژاد و همکاران (۱۳۸۹) روایی این پرسشنامه را با استفاده روایی ملاکی همزمان با پرسشنامه انگیزش پیشرفت گیل و دیرتر (۱۹۹۸) به روی ورزشکاران اجرا نمودند که ضریب همبستگی ۰/۴۰ به دست آمد. در این پژوهش جهت تعیین روایی از روایی سازه، تحلیل عاملی تأییدی استفاده شده که نتایج نشان‌دهنده‌ی برازش دادها با مدل بودند (مقدار χ^2 با مقدار ۱۲۰/۶۵ و درجه آزادی ۵۳ و $\text{sig} = ۰/۰۰۰۱$ ، شاخص برازندگی χ^2/df با مقدار ۲/۲۸، $\text{GFI} = ۰/۹۵$ ، $\text{AGFI} = ۰/۹۳$ ، $\text{CFI} = ۰/۹۱$ ، $\text{NFI} = ۰/۸۸$ ، $\text{RMSEA} = ۰/۰۵$). رابرتز و ترشر (۱۹۹۸) همسانی درونی بالایی با ضریب آلفای ۰/۸۲ را برای این مقیاس گزارش و پایایی پرسشنامه مذکور با روش آزمون بازآزمون $r = ۰/۸۰$ گزارش کرده‌اند. کجیاف نژاد و همکاران (۱۳۸۹) نیز همسانی درونی و پایایی این پرسشنامه را با استفاده روش آلفای کرونباخ ۰/۷۲ و با استفاده از روش گاتمن از لامبدا ۰/۷۲ تا لامبدا ۰/۸۱ بدست آوردند. سرابندی و رضایی (۱۳۹۶) پایایی پرسشنامه را با روش آلفای کرونباخ برابر ۰/۷۶ به دست آوردند. در این پژوهش مقدار آلفای کرونباخ ۰/۷۵ نشان دهنده‌ی پایایی مناسب پرسشنامه ادراک از موفقیت بود.

پرسشنامه خودکارآمدی (شوارزر و جروسالم، ۱۹۸۱): این مقیاس شامل ۱۰ سؤال است که پاسخ‌های آن به صورت گزینه‌های اصلاً صحیح نیست تا کاملاً صحیح است و با امتیاز یک تا چهار درجه‌بندی شده است که کمینه و بیشینه نمره آن ۱۰ و ۴۰ است. اخذ نمره بالا در این پرسشنامه نشان دهنده خودکارآمدی عمومی بالاتر است (شوارزر و جروسالم، ۱۹۹۵). رجبی (۱۳۸۵) روایی این پرسشنامه را به وسیله روایی ملاک با پرسشنامه خودکارآمدی شرر مورد سنجش قرار گرفت و روایی ملاک آن برابر با ۰/۷۹ به دست آمد. دلاور و همکاران (۱۳۹۲) روایی پرسشنامه خودکارآمدی شوارزر و جروسالم را با استفاده از روایی سازه (تحلیل عاملی) و

تلقین پذیری تأثیری بر گرایش ورزشکاران بدنساز به استفاده از مواد نیروزا نداشت.

در مدل اثرات غیرمستقیم، مسیر خودکارآمدی به سوی انگیزش موفقیت دارای ضریب استاندارد نشده ۰/۶۵ و ضریب استاندارد شده ۰/۰۹- بود. خطای معیار این مسیر ۰/۳۰ و نسبت بحرانی ۲/۱۶- بود که این مسیر در سطح کمتر از ۰/۰۵ معنادار بود. در نتیجه متغیر خودکارآمدی تأثیر منفی بر انگیزش موفقیت ورزشکاران بدنساز داشت. مسیر تصویر بدنی به سوی انگیزش موفقیت دارای ضریب استاندارد نشده ۰/۱۹ و ضریب استاندارد شده ۰/۲۳ بود. خطای معیار این مسیر ۰/۰۴ و نسبت بحرانی ۴/۸۷ بود که این مسیر در سطح کمتر از ۰/۰۱ معنادار بود. در نتیجه متغیر تصویر بدنی تأثیر مثبتی بر انگیزش موفقیت ورزشکاران بدنساز داشت. مسیر تلقین پذیری به سوی انگیزش موفقیت دارای ضریب استاندارد نشده ۰/۶۱ و ضریب استاندارد شده ۰/۲۶ بود. خطای معیار این مسیر ۰/۱۰ و نسبت بحرانی ۵/۸۶ بود که این مسیر در سطح کمتر از ۰/۰۱ معنادار بود. در نتیجه متغیر تلقین پذیری تأثیری مثبتی بر انگیزش موفقیت ورزشکاران بدنساز داشت. در نهایت مسیر انگیزش موفقیت به سوی گرایش به استفاده از مواد نیروزا دارای ضریب استاندارد نشده ۰/۱۴- و ضریب استاندارد شده ۰/۱۴- بود. خطای معیار این مسیر ۰/۰۵ و نسبت بحرانی ۲/۸۹- بود که این مسیر در سطح کمتر از ۰/۰۱ معنادار بود. در نتیجه متغیر انگیزش موفقیت تأثیر منفی بر گرایش ورزشکاران بدنساز به استفاده از مواد نیروزا داشت.

در مدل اثرات میانجی، مسیر خودکارآمدی به سوی انگیزش موفقیت دارای ضریب استاندارد نشده ۰/۸۲- و ضریب استاندارد شده ۰/۱۱- بود. خطای معیار این مسیر ۰/۳۴ و نسبت بحرانی ۲/۳۸- بود که این مسیر در سطح کمتر از ۰/۰۵ معنادار بود. در نتیجه متغیر خودکارآمدی تأثیر منفی بر انگیزش موفقیت ورزشکاران بدنساز داشت. مسیر تصویر بدنی به سوی انگیزش موفقیت دارای ضریب استاندارد نشده ۰/۱۸ و ضریب استاندارد شده ۰/۲۱ بود. خطای معیار این مسیر ۰/۰۴ و نسبت بحرانی ۴/۵۳ بود که این مسیر در سطح کمتر از ۰/۰۱ معنادار بود. در نتیجه متغیر تصویر بدنی تأثیر مثبتی بر انگیزش موفقیت ورزشکاران بدنساز داشت. مسیر تلقین پذیری به سوی انگیزش موفقیت دارای ضریب استاندارد نشده ۰/۶۳ و ضریب استاندارد شده ۰/۲۵ بود. خطای معیار این مسیر ۰/۱۰ و نسبت بحرانی ۵/۹۹ بود که این مسیر در سطح کمتر از ۰/۰۱ معنادار بود. در نتیجه

نمودار ۱. نمودار روش تحلیل میانجی بارون و کنی

جدول ۱. شیوه تفسیر متغیر میانجی با استفاده از روش بارون و کنی					
مسیر c	مسیر a	مسیر b	مسیر c'	نتیجه	
Sig	sig	Sig	sig	Partial Mediation	
Sig	sig	Sig	Non-sig	Full Mediation	
Sig	Non-sig			Direct Effect	
Sig		Non-sig		Direct Effect	
Non-sig	sig	Sig		Indirect Effect	
Non-sig		Non-sig		No Effect	
Non-sig	Non-sig			No Effect	

جدول ۲. نتایج آزمون برازش مدل‌های پژوهش						
Model	χ^2/df	GFI	AGFI	CFI	NFI	RMSEA
Direct	۲/۹۶۱	۰/۹۵	۰/۹۰	۰/۹۲	۰/۹۰	۰/۰۵۷
Indirect	۲/۶۲۱	۰/۹۴	۰/۸۹	۰/۹۰	۰/۸۸	۰/۰۵۲
Meditation	۲/۴۵۱	۰/۹۴	۰/۸۹	۰/۹۱	۰/۸۹	۰/۰۴۹

همانگونه که نتایج جدول نشان می‌دهد شاخص‌های برازش مدل در سه مدل نشان از برازش مناسب و مطلوب داده‌ها با مدل دارند. دیگر نتایج نشان داد که در مدل اثرات مستقیم، مسیر خودکارآمدی به سوی گرایش به مواد نیروزا دارای ضریب استاندارد نشده ۰/۸۳- و ضریب استاندارد شده ۰/۱۲- بود. خطای معیار این مسیر ۰/۳۰ و نسبت بحرانی ۲/۷۳- بود که این مسیر در سطح کمتر از ۰/۰۱ معنادار بود. در نتیجه متغیر خودکارآمدی تأثیر منفی بر گرایش ورزشکاران بدنساز به استفاده از مواد نیروزا داشت. مسیر تصویر بدنی به سوی گرایش به مواد نیروزا دارای ضریب استاندارد نشده ۰/۲۴- و ضریب استاندارد شده ۰/۲۸- بود. خطای معیار این مسیر ۰/۰۴ و نسبت بحرانی ۶/۰۲- بود که این مسیر در سطح کمتر از ۰/۰۱ معنادار بود. در نتیجه متغیر تصویر بدنی تأثیر منفی بر گرایش ورزشکاران بدنساز به استفاده از مواد نیروزا داشت. در نهایت مسیر تلقین پذیری به سوی گرایش به مواد نیروزا دارای ضریب استاندارد نشده ۰/۰۳- و ضریب استاندارد شده ۰/۰۱- بود. خطای معیار این مسیر ۰/۱۰ و نسبت بحرانی ۰/۳۳- بود که این مسیر در سطح کمتر از ۰/۰۵ معنادار نبود. در نتیجه متغیر

پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که خودکارآمدی در مصرف داروهای نیروزا (به ویژه استروئیدهای آنابولیک) تأثیر دارد. پواگ - دوشارم و براولی (۱۹۹۳) گزارش کردند که اطمینان خودکارآمدی به طور مثبتی بر هدف و حضور در تمرین مؤثر است. همچنین به این نتیجه رسیدند که خودکارآمدی در پیش‌بینی برنامه‌های تمرینی سهیم است (اسکارتی و گوزمان، ۱۹۹۹). با توجه مطالب بیان شده و یافته‌ی پژوهش حاضر می‌توان نتیجه گرفت که افرادی که دارای خودکارآمدی بالایی هستند بیشتر به سمت ممارست و تمرین می‌روند و کمتر به سمت استفاده از داروهای نیروزا تمایل پیدا می‌کنند برعکس افراد و ورزشکارانی که از لحاظ خودکارآمدی در سطح پایینی هستند و دارای انتظار موفقیت پایینی را دارند بیشتر برای جبران این کمبود خود به سمت استفاده از مواد نیروزا تمایل پیدا می‌کنند.

همچنین یافته‌ها نشان دادند که بین خودکارآمدی ورزشکاران بدنساز و انگیزش موفقیت در آنها رابطه منفی و معنی‌داری وجود داشت. افرادی که از نظر احساس خودکارآمدی قوی هستند، معتقدند که قادرند به طور موثری از عهده رویدادهای زندگی خود برآیند این حالت به آنها دیدگاهی می‌دهد که از دیدگاه کسانی که از نظر خودکارآمدی ضعیف هستند، متفاوت است و اثر مستقیمی روی رفتار آنان دارد. یافته پژوهش حاضر با تحقیقات اسلامی و همکاران (۱۳۹۶)، محمدی و دفتری اکبان (۱۳۹۶)، آلن و همکاران (۲۰۱۷)، میشیزاکی و همکاران (۲۰۱۷) به نقل از اسلامی و همکاران، (۱۳۹۶)، ادموند (۲۰۱۵) و بندورا (۱۹۸۶) ناهمخوان می‌باشد. این محققان در پژوهش‌های خود دریافته‌اند که بین خودکارآمدی و انگیزش موفقیت و پیشرفت رابطه مثبت و معنی‌داری وجود داشت. همچنین تیرگی و همکاران (۱۳۹۶) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که بین خودکارآمدی و انگیزش پیشرفت رابطه معناداری وجود نداشت. آلن و همکاران (۲۰۱۷) در پژوهشی بیان داشتند که بین خودکارآمدی و سطح انگیزش پیشرفت ورزشی همبستگی مثبت وجود داشت. برای و همکاران (۱۳۹۶) در پژوهشی با عنوان ارتباط بین خودکارآمدی و انگیزش پیشرفت ورزشی بیان داشتند که بین خودکارآمدی و ابعاد آن و انگیزش پیشرفت ورزشی در فعالیت‌های بدنی رابطه مستقیم و معناداری وجود داشت، به طوری که هر چه خودکارآمدی بالاتر برود، انگیزه آنها به فعالیت‌های بدنی نیز بیشتر می‌شود.

وجود رابطه منفی و معنی‌دار بین تصویر بدنی ورزشکاران و گرایش آنها به استفاده از مواد نیروزا از دیگر یافته‌های پژوهش حاضر

متغیر تلقین‌پذیری تأثیری مثبتی بر انگیزش موفقیت ورزشکاران بدنساز داشت. مسیر خودکارآمدی به سوی گرایش به استفاده از مواد نیروزا دارای ضریب استاندارد نشده $0/88-$ و ضریب استاندارد شده $0/12-$ بود. خطای معیار این مسیر $0/31$ و نسبت بحرانی $2/88-$ بود که این مسیر در سطح کمتر از $0/01$ معنادار بود. در نتیجه متغیر خودکارآمدی تأثیر منفی بر گرایش ورزشکاران بدنساز به استفاده از مواد نیروزا داشت. مسیر تصویر بدنی به سوی گرایش به استفاده از مواد نیروزا دارای ضریب استاندارد نشده $0/23-$ و ضریب استاندارد شده $0/27-$ بود. خطای معیار این مسیر $0/04$ و نسبت بحرانی $5/60-$ بود که این مسیر در سطح کمتر از $0/01$ معنادار بود. در نتیجه متغیر تصویر بدنی تأثیر منفی بر گرایش ورزشکاران بدنساز به استفاده از مواد نیروزا داشت. مسیر تلقین‌پذیری به سوی گرایش به استفاده از مواد نیروزا دارای ضریب استاندارد نشده $0/05-$ و ضریب استاندارد شده $0/02-$ بود. خطای معیار این مسیر $0/11$ و نسبت بحرانی $0/43-$ بود که این مسیر در سطح کمتر از $0/01$ معنادار نبود. در نتیجه متغیر تلقین‌پذیری تأثیری بر گرایش ورزشکاران بدنساز به استفاده از مواد نیروزا نداشت. در نهایت مسیر انگیزش موفقیت به سوی گرایش به استفاده از مواد نیروزا دارای ضریب استاندارد نشده $0/06-$ و ضریب استاندارد شده $0/06-$ بود. خطای معیار این مسیر $0/05$ و نسبت بحرانی $1/17-$ بود که این مسیر در سطح کمتر از $0/01$ معنادار نبود. در نتیجه متغیر انگیزش موفقیت تأثیری بر گرایش ورزشکاران بدنساز به استفاده از مواد نیروزا نداشت.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر تبیین مدل معادلات ساختاری رابطه گرایش به استفاده از داروهای نیروزا در ورزشکاران بدنسازی شهر تهران براساس خودکارآمدی، تصویر بدنی و تلقین‌پذیری با میانجی‌گری انگیزش موفقیت بود. یکی از یافته‌های پژوهش حاضر وجود رابطه منفی و معنی‌دار بین خودکارآمدی و گرایش ورزشکاران بدنساز شهر تهران به استفاده از داروهای نیروزا بود. یعنی اگر ورزشکاران بدنساز دارای خودکارآمدی بالایی باشند کمتر به سمت استفاده از داروهای نیروزا می‌روند و برعکس چنانچه این ورزشکاران از لحاظ خودکارآمدی در سطح پایینی قرار داشته باشند گرایش بیشتری به استفاده از مواد نیروزا دارند. نتیجه پژوهش حاضر تا حدودی همخوان و همسو با تحقیقات جلیلیان و همکاران (۱۳۹۱) و چان و دیموک (۲۰۱۵) می‌باشد. جلیلیان و همکاران (۱۳۹۱) در

همکاران، ۲۰۰۲). پس می‌توان نتیجه گرفت که تلقین و هیپنوتیزم، نه تنها یک آرامش عمیق را در فرد سبب می‌شود بلکه در سطح هوشیاری و ادراک و احساس وی نیز تغییراتی ایجاد می‌کند. تحقیقات نشان می‌دهد که ورزشکاران می‌توانند به کمک هیپنوتیزم و تلقین پذیری از بهترین رکوردهای قبلی خود نیز فراتر روند و هیچ خطری در فراتر رفتن از حد فیزیولوژیک خود به هنگام شکستن رکوردهای قبلی آنها را تهدید نمی‌کند. در واقع همه‌ی گزارش‌ها نشان داده است که بهبود کیفیت مسابقه‌های ورزشی بیشتر از طریق روانشناختی است تا از طریق فیزیکی (پیتز، ۲۰۰۱). سل و فروزنی (۲۰۰۴) اثر تصویرسازی ذهنی و تلقین را در ورزشکاران مثبت و این تکنیک‌ها را باعث افزایش تمرکز و سطح عملکرد ورزشکاران دانست. همچنین اینات رانگانانان و همکاران (۲۰۰۴) نشان دادند انقباض ذهنی (تمرین ذهنی، تصویرسازی ذهنی و تلقین انقباض) علاوه بر این که احتمال افزایش عملکرد را بالا می‌برد بلکه باعث افزایش توان ماهیچه‌ای ارادی آنها می‌شود.

یکی دیگر از یافته‌های پژوهش حاضر وجود رابطه منفی و معنی دار بین انگیزش موفقیت ورزشکاران بدنساز و گرایش به استفاده آنها از داروهای نیروزا بود. یعنی چنانچه ورزشکاران بدنساز گرایش به موفقیت بالا و بیشتری داشته باشند استفاده آنها از مواد نیروزا کمتر و چنانچه انگیز موفقیت پایین و کمتری داشته باشند گرایش این ورزشکاران به استفاده از مواد نیروزا بیشتر خواهد بود. نتیجه پژوهش حاضر با پژوهش لیوگو (۲۰۱۴) ناهمخوان و ناهمسو است. همچنین یافته‌ی حاضر با مدل طراحی شده در مطالعه دوناهو و همکاران (۲۰۰۶) مبنی بر پیش‌بینی رفتار دوپینگ از طریق جهت‌گیری انگیزشی و مدل انگیزشی کلینرت و جانگلینگ (۲۰۰۷) جهت شناسایی عوامل روانی رفتار دوپینگ و تحقیق واجیالا و همکاران (۲۰۱۰) که ارتباط بین انگیزش و وسوسه برای استفاده از مواد دوپینگ در ورزش‌های با عملکرد بالا را بررسی کردند و ارتباط معناداری بین برخی انواع انگیزش، حالات خلق و خوی ورزشکاران و وسوسه برای استفاده از مواد دوپینگ دریافت نمودند، و بارکو کسپس و همکاران (۲۰۱۱) که بین نیمی‌های مختلف انگیزشی و استفاده از مواد ممنوعه و قصد در آینده ارتباط معنی‌داری یافتند، همخوانی ندارد. با توجه به یافته‌ی حاضر و برخلاف نتایج به دست آمده از تحقیقات قبلی می‌توان نتیجه گرفت که بین انگیزه‌های موفقیت و پیشرفت و گرایش به استفاده از داروهای نیروزا ارتباط معنادار

بود. این یافته نشان می‌دهد چنانچه ورزشکاران بدنساز از بدن خود تصویر مناسب و مطلوبی داشته باشند و از بدن خود راضی باشند کمتر به سمت استفاده از مواد نیروزا می‌روند و برعکس چنانچه این افراد نسبت به بدن خود احساس رضایت نداشته باشند بیشتر به سمت استفاده از داروهای نیروزا جهت جبران عدم رضایت خود از بدنشان می‌روند. نتیجه پژوهش حاضر تا حدودی با نتایج تحقیقات زالی و دیا (۲۰۱۴)، لیوگو (۲۰۱۴)، رایت و همکاران (۲۰۰۰)، راندال و همکاران (۲۰۰۲) و کوموروسکی و همکاران (۱۹۹۲) همگام و همسو می‌باشند که بیان داشتند یکی از دلایل استفاده از مواد نیروزا را تمایل به عضلاتی‌تر بودن، داشتن اندامی زیبا و افزایش حجم بدن می‌دانستند. لیوگو (۲۰۱۴) بیان داشت که افراد و ورزشکارانی که نگرش منفی نسبت به تصویر بدنی خود دارند، میل بیشتری به استفاده از مواد نیروزا و رفتارهای دوپینگی دارند.

بین تصویر بدنی ورزشکاران بدنساز و انگیزش موفقیت آنها رابطه مثبت و معنی‌داری وجود داشت یعنی چنانچه ورزشکاران بدنساز از بدن خود تصویر مطلوب رضایت‌بخشی داشته باشند انگیزش موفقیت در آنها افزایش می‌یابد و چنانچه از بدن خود تصویر مطلوب و عدم رضایت داشته باشند انگیزش موفقیت در آنها نیز کاهش می‌یابد. یافته‌ی پژوهش حاضر با یافته‌های سالار و همکاران (۱۳۹۵)، عابد و کشاورز (۱۳۹۵) و فلاح زاده (۱۳۹۳) همخوان و همسو می‌باشند که بیان داشتند بین تصویر بدنی و انگیزش پیشرفت و موفقیت ارتباط معناداری وجود داشت.

یافته دیگر پژوهش نشان داد که بین تلقین‌پذیری و گرایش ورزشکاران بدنساز به استفاده از مواد نیروزا رابطه معنی‌داری وجود نداشت. به صورت کلی از این فرضیه می‌توان نتیجه گرفت که تلقین پذیری بر گرایش ورزشکاران بدنساز به استفاده از مواد نیروزا تأثیر و رابطه معنی‌داری ندارد. همچنین بین تلقین‌پذیری و انگیزش موفقیت رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد یعنی چنانچه ورزشکاران نسبت انجام‌های کارهای خود تلقین‌پذیری مثبتی داشته باشند گرایش آنها به سوی موفقیت بیشتر می‌شوند و چنانچه تلقین‌پذیری منفی داشته باشند گرایش آنها به سوی موفقیت در آنها کمتر می‌شود. با توجه به پژوهش‌های انجام شده در زمینه امواج مغزی، نشان داده شده که این امواج در حالت هیپنوتیزم و تلقین تغییر می‌کند (سباستیانی و همکاران، ۲۰۰۳). همچنین، تغییراتی در دستگاه اعصاب مرکزی خودکار در پاسخ به تلقینات هیپنوتیزی ایجاد می‌شود (ویلیامسون و

مربوط به آن اشاره کرد که ممکن است باعث گرفتن وقت زیاد آنها و عدم تمرکز صحیح در پاسخ‌دهی به سؤالات گردیده باشد، بنابراین احتمال دارد روی پاسخ‌گویی آنان تأثیر منفی گذاشته باشد.

منابع

احمدزاده ابادری، معصومه (۱۳۹۵). مقایسه باورهای غیرمنطقی، ارزیابی تصویر بدنی و عزت نفس در دختران نوجوان با شاخص توده بدنی بالا و عادی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.

براری، محمد؛ اسماعیلی، حسن و کوثری، زهرا (۱۳۹۶). ارتباط بین خودکارآمدی و انگیزه پیشرفت ورزشی، مطالعات زنان، ۲ (۷)، ۴۵-۶۱.

بهرام، عباس و شفیق زاده، محسن (۱۳۸۳). تعیین اعتبار و پایایی پرسشنامه خودپنداره و بررسی عوامل مؤثر آن بر دانش‌آموزان مقاطع مختلف تحصیلی شهر تهران. طرح پژوهشی، پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

تیرگی، بتول؛ عزیز زاده فروزی، منصوره؛ حیدرزاده، اعظم و عباس‌زاده، حسن (۱۳۹۶). بررسی ارتباط بین خودکارآمدی و انگیزه پیشرفت با سازگاری تحصیلی در دانشجویان کارشناسی سال اول دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۴. دو ماهنامه علمی پژوهشی راهبردهای آموزش در علوم پزشکی، ۱۰ (۳)، ۱۶۴-۱۵۸.

جلیلیان، فرزاد؛ وردی پور، حمیداله؛ معینی، بابک؛ براتی، مجید؛ مقیم بیگی، عباس و حاتم زاده، ناصر (۱۳۹۱). ارتباط مصرف استروئیدهای آنابولیک در ورزشکاران بدنساز با خودکارآمدی و کنترل رفتار درک شده. مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی همدان، ۱۹ (۱)، ۵۲-۴۵.

حبیبی، یزدان؛ پاشایی، طاهره؛ نوری، بیژن و صحرايي، ماح (۱۳۹۵). بررسی شیوع مصرف مواد نیروز و عوامل مرتبط با آن در ورزشکاران بدنساز مرد شهر سنندج در سال ۱۳۹۴. مجله علوم پزشکی زانکو دانشگاه علوم پزشکی کردستان، ۱۷ (۵۵)، ۳۱-۲۲.

حلب‌چی، فرزین (۱۳۹۶). دویینگ‌دورزشکاران. مرکز تحقیقات پزشکی ورزشی دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۱ (۱۰)، ۱-۱۲.

دلاور، علی؛ نجفی، محمود؛ رضایی، علی محمد؛ دبیری، سولماز و رضایی، نورمحمد (۱۳۹۲). خصوصیات روان‌سنجی مقیاس خودکارآمدی عمومی در کارکنان دانشگاه. فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی، ۱۲ (۴)، ۱۰۳-۸۷.

رجبی، غلامرضا (۱۳۸۵). بررسی پایایی و روایی مقیاس باورهای خودکارآمدی عمومی در دانشجویان روانشناسی دانشکده علوم

وجود دارد و انگیزه‌های موفقیت تأثیر منفی و معنی‌داری بر گرایش ورزشکاران بدنساز به استفاده از مواد نیروزا دارد. لیوگو (۲۰۱۴) بیان می‌دارد که انگیزش پیشرفت بالا با میل بالا به انجام رفتارهای دوپینگی همراه می‌باشد.

نتایج مربوط به نقش میانجی‌گری انگیزش موفقیت در رابطه بین خودکارآمدی و گرایش ورزشکاران به داروهای نیروزا با روش باورن و کنی با توجه به رابطه معنادار بین خودکارآمدی با گرایش ورزشکاران به استفاده از مواد نیروزا و انگیزش موفقیت و عدم رابطه معنی‌داری بین انگیزش موفقیت با گرایش به استفاده از مواد نیروزا در ورزشکاران بدنساز، نشان داد که متغیر انگیزش موفقیت در رابطه بین خودکارآمدی و گرایش به استفاده از مواد نیروزا در ورزشکاران بدنساز نقش میانجی ندارد و این رابطه یک رابطه و تأثیر مستقیم می‌باشد.

نتایج مربوط به نقش میانجی‌گری انگیزش موفقیت در رابطه بین تصویر بدنی و گرایش ورزشکاران به داروهای نیروزا با روش باورن و کنی با توجه به رابطه معنادار بین تصویر بدنی با گرایش ورزشکاران به استفاده از مواد نیروزا و انگیزش موفقیت و عدم رابطه معنی‌داری بین انگیزش موفقیت با گرایش به استفاده از مواد نیروزا در ورزشکاران بدنساز، نشان داد که متغیر انگیزش موفقیت در رابطه بین تصویر بدنی و گرایش به استفاده از مواد نیروزا در ورزشکاران بدنساز نقش میانجی ندارد و این رابطه یک رابطه و تأثیر مستقیم می‌باشد.

نتایج مربوط به نقش میانجی‌گری انگیزش موفقیت در رابطه بین تلقین پذیری و گرایش ورزشکاران به داروهای نیروزا با روش باورن و کنی با توجه به رابطه غیرمعنادار بین تلقین‌پذیری و گرایش ورزشکاران به استفاده از مواد نیروزا و رابطه معنی‌دار بین تلقین‌پذیری با انگیزش موفقیت و انگیزش موفقیت با گرایش به استفاده از مواد نیروزا در ورزشکاران بدنساز، نشان داد که متغیر انگیزش موفقیت در رابطه بین خودکارآمدی و گرایش به استفاده از مواد نیروزا در ورزشکاران بدنساز نقش میانجی ندارد و این رابطه یک رابطه و تأثیر غیرمستقیم می‌باشد. از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به عدم همکاری مراکز و باشگاه‌های بدنسازی در زمینه همکاری جهت انجام تحقیق اشاره کرد. همچنین از آنجا که در این پژوهش بطور خاص به ورزشکاران بدنساز اختصاص دارد یافته‌های این پژوهش را نمی‌توان به کل جامعه ورزشکار جامعه تعمیم داد. از دیگر محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به تعداد زیاد پرسشنامه و تعداد زیاد سؤالات

- Barkoukis V, Lazuras L, Tsorbatzoudis H, Rodafinos A (2011). Motivational and sportspersonship profiles of elite athletes in relation to doping behavior. *Psychology of Sport and Exercise*, 12, 205-212.
- Brown, G. A., Vukovich, M., & King, D. S. (2006). Testosterone prohormone supplements. *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 38, 1451-1461.
- Brown, T. A., Cash, T.F., & Mikulka, P. J (1990). Attitudinal body –image assessment: Factor analysis of the Body – Self Relations Questionnaire. *Journal of personality Assessment*, 55, 135-144.
- Chan, K.C. Dimmock, R. (2015). Self-determined motivation in sport predicts anti-doping motivation and intention. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 18(3), 315-322.
- Chia-Huei, W. (2009). Factor analysis of the general self-efficacy scale and its relationship with individualism/collectivism among twenty-five countries: Application of multilevel confirmatory factor analysis. *Personality and Individual Differences*, 46, 699-703.
- Deci, E. L., Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. New York, NY: Plenum Press.
- Donahue, E. G., Miquelon, P., Valois, P., Goulet, C., Buist, A., Vallerand, R. J. (2006). A motivational model of performance-enhancing substance use in elite athletes. *J Sport Exerc Psychol*, 28, 511-520.
- Donohoe, T. & Johnson, N. (1986), *Foul play*. New York, NY: Basil Blackwell.
- Edmonds, W. (2015). the Role of Collective Efficacy in Adventure Racing Teams, *Small Group Research*. *Thousand Oaks*, 40(2), 163-175.
- Eichas, T.M., Krane, V. (1993). Relationship among Perceived Leadership Style, Member Satisfaction, and Team Cohesion in High School Basketball Players. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 64, 243.
- Fishburne, T. (2016). Playing with confidence: The relationship between imagery use and self-confidence and self-efficacy in youth soccer players. *Journal of Sports Sciences*, 26(14).
- Fletch, M.I. Short, H & Salivan, P. (2017). Social support, self-efficacy and gender as predictors of reported stress among inpatient caregivers. *The Social Science Journal*, 54(2), 115-119.
- Gill, D. L., & Deeter, T. E. (1988). Development of the sport orientation questionnaire Research. *Quarterly for Exercise and sport*, 59, 145-159.
- Hanin, Y. L. (2014). Emotions in sport. Champaign, IL: Human Kinetics
- Martin, G.L., vause, T., & Schwartzman, L. (2005). experimental studies of psychological interventions with athletes in competitions why few?. *Behavior Modification*, 29, 616-641.
- Kleinert, J., & Jüngling, S. (2007). *Factors of doping behaviour: model development and first steps of evaluation*. In: Y. Theodorakis, M. Goudas, & A. Papaioannou, Long papers 12th European Congress of Sport Psychology, Halkidiki, pp. 655-659.
- تربیتی و روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز و دانشگاه آزاد مرودشت. اندیشه‌های نوین تربیتی، ۲(۱-۱۲)، ۱۱۱-۱۲۲.
- سالار، جابر؛ بهادری راد، رضا؛ محمدی، مجید و غلامیان، حسن (۱۳۹۵). ارتباط میان تصویر بدنی، خودکارآمدی و انگیزه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان سال چهارم متوسطه. دومین کنگره بین المللی توانمندسازی جامعه در حوزه علوم تربیتی و مطالعات اجتماعی و فرهنگی.
- سرابندی، ملیحه و رضایی، زهره (۱۳۹۶). ارتباط گرایشی و ورزشی و انگیزش پیشرفت با موفقیت ورزشی: مطالعه موردی ورزشکاران رشته کبدی. *مطالعات روانشناسی*، ۶(۱۹)، ۶۸-۵۷.
- شیدا خانقشلاقی، هومن (۱۳۹۳). تأثیر هیپنوتیزم و تمرین بدنی بر اکتساب و یادداری مهارت یک خم کشتی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی گرایش رفتار حرکتی دانشگاه فردوسی مشهد.
- عابد، علیرضا و کشاورز، ایده (۱۳۹۵). ارتباط تصویر بدنی، خودکارآمدی و انگیزش پیشرفت تحصیلی. سومین کنفرانس بین‌المللی روانشناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی.
- فلاح زاده، الهه (۱۳۹۳). بررسی تأثیر تصویر بدنی، خودکارآمدی و عزت نفس بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان دختر دانشگاه یزد. پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشکده علوم انسانی دانشگاه یزد.
- کارشکی، حسین؛ خرازی، سیدعلینقی؛ اژه‌ای، جواد و قاضی طباطبایی، سید محمود (۱۳۹۳). رابطه‌ی ادراکات محیطی خانوادگی، باورهای انگیزشی و یادگیری خودتنظیمی: آزمون الگوی علی. *مجله روانشناسی*، ۱۳(۲)، ۱۹۰-۲۰۵.
- کجباف نژاد، هادی؛ احدی، حسن؛ حیدری، علیرضا؛ عسگری پرویز و عنایتی، میرصلاح الدین (۱۳۸۸). ارتباط بین مهارت‌های روانی، هوش هیجانی و مؤلفه‌های موفقیت ورزشی در ورزشکاران مرد شهرستان شیراز. یافته‌های نو در روانشناسی (روانشناسی اجتماعی)، ۵(۱۳)، ۱۰۷-۱۲۵.
- محمدی، نسیم و دفتری اکباتان، مژگان (۱۳۹۶). بررسی اثربخشی آموزش خودکارآمدی بر انگیزش پیشرفت دانشجویان علوم پزشکی. دو ماهنامه علمی پژوهشی راهبردهای آموزش در علوم پزشکی، ۱(۱۰)، ۳۶-۴۱.
- واعظ موسوی. سید کاظم (۱۳۹۲). روان‌شناسی ورزش. تهران: نشر سمت.
- Allen, G. G., Tressure, D. C., & Balague, G. (2017). Achievement goals in sport: the development and validation of the perception of success Questionnaire. *journal of sports science*, 16, 337-347.

- Schwarzer, R., Schmitz, G. S., & Tang, C. (2000). Teacher burnout in Hong Kong and Germany: A crosscultural validation of the Maslach Burnout Inventory. *Anxiety, Stress, and Coping*, 13(3), 309–326.
- Sebastiani, L., Simoni, A., Gemignani, A., Ghelarducci, B., & Santarcangelo, E. L. (2003). Human hypnosis: Autonomic and electroencephalographic correlates of a guided multimodal cognitive-emotional imagery. *Neuroscience Letters*, 338, 41-44.
- Serafino, G. (2016). Body image inflexibility mediates the relationship between body image evaluation and maladaptive body image coping strategies. *Body Image*, 16, 28-31.
- Väijälä G. and Colleagues (2010), RELATION BETWEEN MOTIVATION AND TEMPTATION FOR USING THE DOPING SUBSTANCES IN HIGH PERFORMANCE SPORTS, Ovidius University Annals, Series Physical Education and Sport/Science, *Movement and Health*, 10(2).
- WADA (2006), *Adverse analytical findings reported by accredited laboratories*. [http://www.wada-ama.org/rtecontent/document/LABSTATS_2006.pdf].
- WADA (2009), *Social science research 2008 call for proposal*. http://www.wadaama.org/rtecontent/document/Call_for_Proposals_2009_En.pdf. Accessed 16.06.08.
- Williamson, J. W., McColl, R., Mathews, D., Mitchell, J. H., Raven, P. B., & Morgan, W. P. (2002). Brain activation by central command during actual and imagined handgrip under hypnosis. *Journal of Applied Physiology*, 1317-1324.
- Wright, S., Grogan, G. (2002). Motivations for anabolic steroids use among body builders. *JHP*, 4, 566-571
- Yoo J, Kim BJ. (2014). Young Korean athletes' goal orientation and sources of enjoyment. *Percept Mot Skills*, 94(3 Pt 1), 1043-9.
- Zali, Y. Dea, J. (2014). Relationships between body image, nutritional supplement use, and attitudes towards doping in sport among adolescent boys: implications for prevention programs. *Journal of sport psychology*, 16(2), 175-181.
- Komaroski, E. M., Richert, V. I. (1992). Adolescent body image and attitudes to anabolic steroid use. *AJDC*, 146, 823-828.
- Lugo, R. (2014). The influence of motivational orientation on body image and doping behaviors. *sport and health*, 94(3 Pt 1), 1043-9.
- Luszczynska, A., Gutierrez-Don˜a, B., & Schwarzer, R. (2005). General self-efficacy in various domains of human functioning: Evidence from five countries. *International Journal of Psychology*, 40, 80 – 89.
- Macdonald, D. J. (2010). *The role of enjoyment, motivational climate, and coach training in promoting the positive development of young athletes*, A thesis submitted to the School of Kinesiology and Health Studies in conformity with the requirements. for the degree of Doctor of Philosophy Queen's University Kingston, Ontario, Canada. 88-93.
- Marlin, D. (2013). Suggestibility as a predictor of response to antidepressants: A preliminary prospective trial. *Journal of Affective Disorders*, 185, 8-11
- Pates, J., Maynar, I., & Westbury, T. (2001). An Investigation into the Effects of Hypnosis on Basketball Performance. *Journal of Applied Sport Psychology*, 84-102.
- Petróczi A (2002), *Exploring the doping dilemma in elite sport: Can athletes' attitudes be responsible for doping?*. Published Doctor of Philosophy dissertation, University of Northern Colorado, USA.
- Poull, S., Paull, G., Pensgaard, A., Hoegmo, P., & Riise, H. (2012). Coach-athlete relationship. In J. Taylor & G. Wilson (Eds.). *Applying sport psychology. Champaign, IL: Human Kinetic*, 153-170.
- Randall, R. W., Grag, M., Rodrigo, J. A. (2002) Anabolic steroids and pre Adolescent Athletes: Prevalence, Knowledge and Attitudes. *J United States Sports Academy*, 5(3), 1-15.
- Robert, G. G., Tresure, D. C., Balague, G. (1998). Achievement goals in sport: the development and validation of the perception of success Questionnaire. *Journal of sports science*, 16, 337-347.
- Schwarzer, R., & Born, A. (1997). Optimistic self-beliefs: Assessment of general perceived self-efficacy in thirteen cultures. *World Psychology*, 3(1–2), 177–190.
- Schwarzer, R., Babler, J., Kwiatek, P., Schröder, K., & Zhang, J. X. (1997). The assessment of optimistic self-beliefs: Comparison of the German, Spanish, and Chinese versions of the general self-efficacy scale. *Applied Psychology*, 46(1), 69–88.
- Schwarzer, R., & Jerusalem, M. (1995). *Generalized self-efficacy scale*. In S. Wright, & M. Johnston, & J. Weinman, (Eds.), *Measures in Health Psychology: A User's Portfolio. Causal and Control Beliefs* (pp. 35–37). Windsor, UK: nferNelson.
- Schwarzer, R., Hallum, S. (2008). Perceived Teacher Self-Efficacy as a Predictor of Job Stress and Burnout: Mediation Analyses. *Applied Psychology. An international review*, 57, 152-171.